

עלון המשק

גבעת חיים
הקיבוץ המאוחד

כ"ו בחשוון תש"ל
7. 11. 1969

א נ ש י א ד מ ה

אנשי אדמה אינם אדישים
אנשי אדמה אנו - רגישים
ואנו כמה מאד עיקשים
ובזוג אדמתנו שלחנו שורשים
ואנו ביזע זרעים וחורשים.
מה הרבה רגעי אהבה מוקדשים
לאותה אדמה, לאותם אנשים...

ויש כדורים לכרמינו פולשים
עתים תוחתים באיזור מרעישים
ואז "מתקפלים" והביחה חשים.
ועם שוך הזעם בשני הגושים
שבים ובוצרים ולא נואשים,
כי אנו כרמינו איננו נוטשים -
אנשי אדמה אנחנו - ע י ק ש י מ .

כ ר מ נטענו - גפנים חושים,
גזמנו, טיפלנו, מאד חוששים
ובאמצע שדותינו פוזרו אז מוקשים
אך אנו שדינו איננו נוטשים
אנחנו אנשי אדמה - ע י ק ש י מ .

גדלו ביכורינו, יפלים מרגשים
צמחו ויפו ואינם באושים
אלפי אשכולות מעוררי חושים
עם פרי שכזה לא מתביישים.
ובהגיע העת, לבציר ניגשים...

ויש נדקים לעתים, די קשים,
ובאים מבחוץ לשאול אנשים -
כמה פצויים ותשלום כאן דורשים
ואז הם בודקים ויש גישושים,
אך איש לא יביץ את שאנו חשים:
אנחנו את היבול מבקשים
כחות ונשמה בשבילנו מהישים...

עם שחר מפציע יוצאים אנשים
ובלב די חרד אל הכרם ניגשים
גערים, צעירים וקשאים וישישים
ולתם חמה שבצמק ין חששים.
זמזום מטביב של דבורים ויתושים
משורה לשורה בוצרים ותולשים,
נאים ארבעינו, מלאים וברושים.

כאן לא גיבורים ולא קדושים
רק אנשי אדמה בכל החושים
ואנו שדינו איננו נוטשים
ובזוג אדמתנו אנו מושרשים.
אנשי אדמה אנחנו ע י ק ש י מ .

עלון אשדות-יצקיה, לחג ה-45
(24.10.69)

ב נ י ה

//
 מ ז ל ט ו ב
 ל נ נ ס י ו א ב ר ה ם
 לטבתא פרומה
 ולהורים המתגעגעים בארה"ב
 להולדת ק ר ן - ל י
 //

-- בגן הילדים מכסים השבוע את הגג-
 אחרי שהקירות עמדו מוכנים חודש
 ימים. עד כה עמדנו בלוח הזמנים,
 אבל עתה נכנסנו לפיגור של כמעט
 חודש, ואם חשכנו לגמור בפברואר,
 הרי עכשיו אין סכוי שנגמור לפני
 מרץ. כל בעלי המקצוע בענף הבניה
 עסוקים מעל הראש, ובעיקר מיני
 קבלני משנה המבצעים עבודות מקצוע-
 יות כגון טיח, ריצוף, צבע וכו',
 וקשה להשיג אותם, לא רק בגבעה-חיים.
 הבניה מבוצעת ע"י סו"ב ברג'
 שלנו. את הריהוט עושים בבית.

-- וכמובן - כל עבודות החורף הרגילות.
 שלום עסוק כמעט כל הזמן בתיקון גגות;
 רבים מהם ישנים ובין גשם לגשם תמיד
 מתקלקל עוד משהו. הסערה הגדולה הפכה
 שני עצים על בתים בשיכון ותיקים -
 סילקנו אותם והחלפנו את הרעפים השבורים.

-- בינתיים הוחלט במזכירות לפנות
 עוד 4 חדרים בקומת הקרקע של בית
 המוסדות ולהכין אותם באופן דחוף
 לקליטת תינוקות. החדר עבור הקבוצה
 הראשונה יהיה דרוש עוד בדצמבר, ועד
 לגמירת הגן יהיו שני החדרים מלאים.
 עד שלא נבנה עוד כמה פעוטונים, גם
 אין לראות פלישה חדשה זו כזמנית.
 הספרייה העבור זמנית לקומה השניה
 בבית ג', עד להעברתה למשכנה הראוי
 בבית-שרת; הדואר - למגדל המים.

-- לפי התכנית נתחיל בבניה 12 יחידות
 שיכון ותיקים באביב או בראשית הקיץ,
 10 יחידות שיכון חצר בדרום-מערב ו-2
 יחידות שיכון רגיל מזרחית למקלחת
 הציבורית. לשם ז' נפרק את הצריפים
 האחרונים בלב המחלה ע"י הברייכה
 הישנה, וכן את צריף שלינגר.

-- כמו כן נתחיל לבנות את 4 החדרים
 הראשונים בשיכון נעורים בשטח ביה"ס.
 מעבדים הצעות ובקרוב ניגש לתכנון
 מעשי.

- 2 מקלטים למעשה גמורים ורק בגלל
 חילוקי דעות בין המועצה האיזורית,
 שהיא המזמינה, ובין סו"ב, בנוגע
 לצפוי מבחוץ נגד רטיבות, לא יכלנו
 עדין לכרותם באדמה. במקלט השלישי,
 על יד גן אלון, עובדים במרץ ותוך
 שבוע-שבועיים יהיה גם הוא מוכן
 לצפוי ולכסוי. בקשר לניצול המקלטים
 למטרות שלום יש הרבה רעיונות אך אין
 עדין סיכום.

-- במשך השבועיים הקרובים נקים סככה
 על שטח של 600 מ"ר ע"י מחסן המטק
 ללהקות רבייה של ת"ה. אם יוחלט
 בעתיד להקים איזור רבייה נפרד לגמרי
 מהפיטום, אפשר יהיה בנקל להפוך אותה
 לסככה פיטום.

-- התחלנו לצקת בטון בחלק מחצרות
 הרפת.

-- אנו עובדים בהפיכת החלק-הגדול
 של החבנה ל"לימת" - ריצוף, צבע,
 אחיצות. המבנה יהיה מוכן באמצע
 צמבר.

ועתה לריכוז הבניה עצמן. דרשתי
 דיון במזכירות על בצוע העבודות
 "הקטנות", בעיקר אצל חברים אבל גם
 בענפים - תיקונים, מיני הרכבות, פבע
 ועוד ועוד. אחרי 3 שנים של ריכוז בניה
 הגעתי למסקנה כי מבחינה ארגונית הצורה
 המקובלת אצלנו אינה יעילה - מרכז
 בניה הבונה אובייקטים של עשרות ולפעמים
 מאות אלפים לירות, ומצד שני חייב לדאוג
 למסמרי בטון ושמשות שבורות. תמיד
 יהיה משקל עודף להשקעה הגדולה,
 והדברים הקטנים יידחו ויסבלו. דבר
 זה לא יכול להמשך (א) בגלל אי-נעימות
 וסבל מיותר של חברים, (ב) אי-יכולת
 המרכז לעמוד בלחץ המתמיד של הבעיות
 הפדטיות הרבות.

אם רואים ריכוז בניה כתפקיד
 שממלאים אותו 2-3 שנים, אזי עומדים בזה
 כמו בכל תפקיד, עם כל המקובל; אבל
 אם זה מקצוע בו חייב אדם להתמיד,
 לטובת הענין, שנים רבות, יש להפריד
 בין שני הסקטורים, לקבוע אדם אשר יקבל
 יל עצמו את ההחזקה השוטפת, בעזרת
 בעלי המקצוע הדרושים.

חנן דניאל

רחל נהרי מטרה הבהרות בקשר לשיכון
 ילדים בגיל הרך:
 בבית ג' ישנם כיום 19 תינוקות,
 ז.א. הוא מלא. עד סוף 1969 צפויים
 עוד 2, ובחודשים ינואר-פברואר-מרץ
 עוד 8.

לפני גמר הגן לא מתפנה כמובן אף
 פעוטון. לכן אנו נאלצים לדאוג באופן
 דחוף ביותר למקום לעוד 10 תינוקות,
 ובית המוסדות נראה הסידור החביוני
 ביותר כחנאים הקיימים. יש בדעתנו
 לשכן כאן את התינוקות הקטנים והדבר
 יחייב סידור מתאים של השמירה.

שיכון תינוקות (המשך)

אם הכניסה לבגן החדש, כפי שאנו מקווים בסוף מרץ, יתפנה הגנון ושיכון לשתי קבוצות פעוטים אשר יעברו לשם משיכון התינוקות. אז נחליט אם הגנון, בשנתי קל, ישמש לשיכון תינוקות, או יהיה לו ניצול אחר.

רווחה יותר רצינית תהיה רק עם יציאת הכיתה החדשה מהגנים בסתו, והעברת קבוצות פעוטים לגנים.

במאמר מוסגר: בעיות השיכון אמנם מעיקות, אך בעית העובדות היא קשה פי כמה.

מפירחל

נסיתי לערוך השבון קל: 2 גנים וגנון - 11 עובדות קבוצות + החלפה; 10 קבוצות פעוטים - 10 מטפלות + הקמה + החלפה; 30 תינוקות - כ-8 מטפלות + עזרות ומחליפות - מגיעים ל-30 עובדות לפחות, רק בגיל הרך...

XXXXXXXXXX

במזכירות

-- שיכון תינוקות. על סמך הסברים של רחל נהרי סוכם להתאים את האגף הדרומי בקומת הקרקע של בית המוסדות לשיכון תינוקות.

-- ספרות וקוסמטיקה. עם פירוק צריף שלינגר, לקראת חידוש הבניה בשיכון חצר, יש להכין מקום לשרותים אלה בבית דרומית ממחסן הבגדים (כיחה ב' לשעבר) ולצריף לזה גם את הספרות לחברים.

-- היה דיון עם הנהלת "גח" על עניני שיווק מקומי והכשרות.

XXXXXX

ברכת הברה

- * ליגאל מאירי - ליציאתו לשרות שנה שלישיה בעין-זיון
- * לאליס, לגיוסו לצה"ל
- * לברכה - לשובה הביתה משרות שנה שלישיה במזכירות החטיבה
- * לשגורל במזכירות אפעל שנה

מולטוב

לילי וישיקה

לנשואי מיכה

210854

לערה וסולל לעדי וחנן ולכל בני המשפחה על 4 דורותיה, לצפורה ולאטר, ולכל הנלוים אליהם

להולדת הבכור איתמר

פירתה שבוע בחלון הראוה מוקדשת בשבועות האחרונים לחתובים ואוספים.

ראינו אוסף בקבונינים נחמדים של בנות כיתה ה', והשבוע חלק קטן מאוסף מחזיקי המפתחות המפורסם של אמיר.

לקראת הנכה אנו רוצים להציג נרות דקורטיביים וחנוכיות יפות חברים שיש ברוחם נרות וחנוכיות מתאימים, מתבקשים להתקשר עם דליה, ישר או ע"י פתק לתא הדואר.

XXXXXX

בערב שבת לפני שבוע התכנסנו למסיבת כולולות לכבוד הזוגות

לאה וזכרי משה ורחל

בתיה ואווי בצרעה דליה וסנהם בגדות דליה וישראל באילות.

היתה תכנית יפה של זמר ומחזל, שירה בציבור וריקודים, וכיבוד כיד המלך. חן חן למארגנים ולמבצעים.

XXXXXX

לידיעת החברות

המספרה לחברות נפתחה. מכיון שאני עובדת עתה רק 4 שעות ביום, אני מאד מבקשת מהחברות להזמין תור לתאריך הרצוי להן כמה ימים למפדע. פניות של הרגע האחרון אינן יכולות עכשיו להתקבל בשום אופן, מפאת העומס הרב. שעות העבודה הן מ-7 עד 10 ומ-11-12. תורים רצוי להזמין במספרה או ע"י פתק לתא הדואר שלי.

תודה

חנה אגמי

XXXXXX

סידור העבודה של הענפים מפריע לצופים בטלויזיה; ולהיפך, הטלויזיה מפריעה לסידור. בכל זאת - אולי אפשר יהיה קצת להתרחק ובעיקר לא לסדר ענינים בשלחנות ע"י המחיצה. אמנם התרגלנו למקומות קבועים של בעלי הפקידים וכו' אך נמצא אותם גם בשלחנות הקצת יותר רחוקים.

מ ש ו ט ב מ ש ק

העובר ליד חלקת הלימונים מול שער הפרדס שם לב שהעצים היפים אשר עוד לפני 3 שנים סגרו את השורות של 8 מטר רוחב עד כי כאילו דרשו דילול שני, ושפעו פרי יפה ועדין, הולכים ומתיבשים - חלק כבר איננו, אחרים יבשים בחלקם הגדול, וגם באלה הנראים עדין יפים כבר נגעה המחלה בקצות הענפים.

"זו מחלה אשר עשתה שמות במטעי הלימון בסיציליה. שמה מלסקן ופירוש השם "מחלת ההתיבשות". אצלנו היא התחילה להופיע לפני 3 שנים. היא נגרמת ע"י פטריות. עוד לא נמצא לה הרפוי הנכון וקוטלי הפטריות המקובלים אינם מדבירים אותה. אפשר רק להאיט את התקדמותה ע"י גיזום מהמיד וקפדני וזאת עושים במהירות - כן, היא תוקפת גם עצים צעירים. גם כאן כמובן בזמנו וגזמנו, אך ללא הועיל. בחלקה השניה המבוגרת, בה עקרנו עץ נגוע על שרשיו, לא נראית התפשטות משאיגה של המחלה.

אפשר לומר שהחלקה הזאת נתנה את שלה, היא בת 35 וסמך אם יש בארץ עוד חלקות לימון יותר ותיקות. יחד עם זה כואב הלב לראות את העצים מתים, כי הם היו חיוניים וחזקים עד שנגעה בהם המחלה. גם כיום הפרי הוא יפה. האמת היא שחסי לימון ליצוא. אין אנו חפרדס היחיד המוחקף ע"י המלסקן. מלבד זה אין לפרדסנים זמן ופועלים לקטוף סלקטיבי. לכן טוב שמי שמצליח לשלוט עכשיו."

עצוב לראות את החלקה, גם לפי שלא טיפח אותה כמו ידיו. נותרו בח עדין עצים ימים ורעננים, שומעים ירקות ומרי, כאילו אנשים החיים בתורבטי מבנה ובהם היא אינה נוגעת. אך לא יחיה פנוד מעקירה החלקה כולה, ורק אחרי חטוי יסודי של האדמה אפשר יחיה לנטוע בה מחדש.

זה זמן רב שאני רוצה לשמוע מזכריה על חפרדס הותיק בארץ - מה נותר הינו מהנטיעה הגדולה של שנות העשרים והשלשים. אולי בהזדמנות דומה, חוף פלוי עוד מיכל של לימונים ...

ל

הערה: במדור חדש זה של "משוט במשק" נרצה לתת "צילומי רגע" של תופעות ורשמים, ללא יומרות של יסודיות ושלמות. נשמח פאר אם פרכזי ענפים או אחרים יתנו על סמך זה אינפורמציה יותר יסודית, ביוזמתם.

XXXXXXXXXXXX

קומונה הגדולה בעולם

"יושב לו דן סופר באחת הקלפיות, אי-שם בתל-אביב, ומשחעמם. מה עושח? מפשפש בכיסו לתור אחר סיגריה - אזלו כולן. ניגש לו דן אל אחד מחברי ועדת הקלפי (זה שנראה לו הכי נחמד) ושואל: "אולי יש לך סיגריה בשבילי?". השנאל: "או, כן, בבקשה, רק שיש לי סיגריה פשנטות כאלה, של קבוצניק". דן: "אין דבר, אני רביל לסיגריה פשוטות. תודה. מאיזה משק אתה?" הנשאל: "אני? ... מגבעת-ברנר". דן: ??? ||| גם אני. נעים להכיר.

וגם זה ב"חזית"

ה ע ר ו כ ת ו ר ד י ס
"... חוששני שהפעם לא ננכל לחאיג יותר מ-40-50 זנים (הדגשה שלי - ל.) מזה לפחות 30 יהיו בשזירה וחלק ניכר באבורטלי עץ מתוצרת המשק - פרי עבודה משותפת של עובדי הנוי, נגרים חובבים חשמלאים וכל מי שניתן "להתלבש" עליו למטרה זו.

כל המבצע, כמובן, בחסותה של ו. תרבות. אני מאחל לחברים, לילדים ולכל המוזמנים שבת שקטה והנאה מהתצוגה. מותקה"

"לחברים", מעוז-חיים, 17.10

XXXXXX

מה אומרים?

הרבה חברים שואלים: איך זה שאנו בין ה"מאמצים" את גשר ואיש בציבור איננו יודע על כך? מאימתי האימוץ הזה?

XXXXXX

(מתוך יומן גבעת-ברנר)
נמסר ע"י יהודית יבניאלי
האומרת שהיא יכולה לאמת את הסיפור!)

"ביום ב' 27.10 ירצה אצלנו חנוך לב-כוכב על השאלות הקשורות בתקנון הקבוץ"

"לחברים", מעוז-חיים

"גרנות", מפעלים איזוריים

על הפעולות המקצועיות של המפעל

מיצרים כיום בארץ 1,100,000 טון תערובת, שהם 400 ק"ג תערובת לנפש לשנה (באירופה 600 ק"ג ובארזה"ב 720 ק"ג). 88% ממחיר התערובת מהווה חומר גלם, 70% מחומר הגלם מיובא מחו"ל ואלו הם: הגרעינים, פולי סויה, קמח דגים, ויטמינים, חומצות אמינו, מולסה; לכן ראינו אתגר בהתמודדות עם בעיה חומר הגלם, איך לנצלו יותר טוב, איך להקטין את היבוא ע"י חיפוש אחר חומרי מזון חדשים, אפילו לא קונבנציונליים. גורם נוסף אשר חייב אותנו לספל בחומר הגלם: ההתייקרות המתמדת שלו בשוק הבינלאומי, אשר נגרמה ע"י המאזן השלילי בין האוכלוסייה הגדלה תדיר ובין המזון המיוצר (האוכלוסייה גדלה בעולם ב-2%, והמזון - ב-1/2 אחוז).

ליצור 1 ק"ג בשר או 1 ק"ג ביצים, חלב, מחושב על מסיס חומר יבש, דרושים 10-7 ק"ג תירס או סויה. את הסויה, התירס והסורגום אפשר לעבד לשימוש לאדם. 1 ק"ג חלבון מהסויה עולה רק 30 סנט, בו בזמן ש-1 ק"ג חלבון מהעוף עולה \$3.3 ומהבקר \$10.

יותר ויותר חומרי גלם ילכו להזנת האדם, ויש לחפש אחר אותם חומרי גלם שהאדם לא ישתמש בהם להזנתו. למען התמודד במציאות הזאת ולאור יוקר המחקר, הקמנו לשכה מקצועית משותפת למכוני התערובת הגדולים....

בעקבות החיפושים אחר חומרי מזון ממקורות שונים, שנערכו בארצות עשירות יותר מאתנו, ניגסנו גם אנחנו לספל בהם:

1. אחד המקורות הוא חומר הלוואי של בתי המטבחים. 30% ממשקל החי של בעל-חיים נשאר בבתי המטבחים ונזרק לביוב או לאשפה. אותם 30% הם בעצם התירס, הסורגום והסויה אשר הובאו בדולרים. כל חומרי לוואי אלה אפשר להפוך לקמח בשר, קמח נוצות, קמח דם ולהחליף ע"י כך את היבוא של קמח דגים. אחד המכונות עומד להקים מפעל למטרה זו עוד השנה.

2. מפעלים לחסיסה מיקרוביולוגית מסוגלים להפוך חומרים בלתי-נעכלים לנעכלים, ביחוד בשביל בעלי חיים שאינם מעלי גירה. תוצרת עשירת חלבון או אנרגיה יכולים לקבל בשיטה זו. מפעל לחסיסה מיקרוביולוגית נמצא ב"אמב" והוא חוסך 450 טון כוספה סויה לשנה. המפעל יורחב עד להחלפת 1,600 טון כוספה.

3. ניצול חומרי הלוואי של המנפסות, ניצול קש חיטה ושעורה כמקור לאנרגיה לגידול עגלים ועגלות לבשר. כל 1 ק"ג קש שעורה או תירס מכיל 4000 קלוריות. מתברר שהעגל איננו מסוגל לנצל את כל האנרגיה הזאת. מהתירס מנוצלים רק 80%, מהשעורה 72%, מהחציר 40% ומהקש 25% של האנרגיה הטמונה בו. מספבר שבהשפעה הגריסה והכפתות (הדורש טיפול בקיסור, חום ולחץ) הופכת האנרגיה אשר בקש ליותר זמינה, וניצולה מגיע עד 60% (במקום 25%). 30% מהגרעינים הוחלפו בקש מטופל, המביא לזירוז מהליך העיכול, וכתוצאה מכך מוגבר קצב העליה במשקל של הבקר, ויש שיפור בניצולה תשיב הבשר (פחות שומן).

תוך שנה נתחיל בייצור מזון כזה. הוא יחסוך יבוא של 20-30 אלף טון גרעינים בשנה. המזון הזה ישא את השם מזון כולל - ז.א. מזון מרוכז ומזון גס ביחד, ולא יהיה צורך בגידולי מספוא להזנת עגלים.

4. גם הפרה תקבל את המזון הכולל, כשהמזון המרוכז והמזון הגס מעורבב ביחד ומוגש בצורת כופתיות.

ייצור המזון הכולל מקובל בארה"ב באיזורים עניים במים ובקרקע, אך במקום קש הם משתמשים בחציר אספסת.

במשך שנתיים נבחנה השפעת הקש הרגיל במנה בהשוואה למזון הרגיל - חציר, ירק, תחמיץ - ונמצא שהקש יכול להחליף את המזון הגס הרגיל מבלי שהדבר יגרע מתנובת החלב. אך צריכת הקש הרגיל הייתה נמוכה, וזה השפיע על ירידה קלה בתכולת השומן. הוחלט על עריכת הנסיונות במזון הכולל המכיל את הקש המטופל. מחקר זה יימשך 3-4 שנים וידרוש סכום של 300,000 ל"ה. התכנית הוגשה למשרד החקלאות ע"י חוקרי מכון וולקני.

מתוך עלון האינפורמציה של גרנות, ספטמבר 1969